

На основу члана 119. став 1. тачка 1) и члана 109. Став 2. Закона о основама система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 88/2017 - даље: Закон) и члана 33. став 1. тачка 1) Статута ОШ „Васа Пелагић“ Лесковац, («Сл. Гласник РС» бр. 55/2013,101/2017) Школски одбор је на седници одржаној дана 23.03.2018. године донео следећи

ПРАВИЛА ПОНАШАЊА
У ОШ „ВАСА ПЕЛАГИЋ“ ЛЕСКОВАЦ
(570/3/2003, 135/2010, 771/2011, 803/2013, 1212/2013, 884/1/2015, 391/2018)
- пречишћен текст -

1. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилима понашања у Основној школи „Васа Пелагић“ Лесковац (у даљем тексту: Правила) уређују се односи ученика, запослених и родитеља.

Члан 2.

У школи се негују односи међусобног разумевања и уважавања личности ученика, запослених и родитеља односно других законских заступника.

Члан 3.

Запослени у школи имају обавезу да својим радом и укупним понашањем допринесе развијању позитивне атмосфере у школи.

2. ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ДУЖНОСТИ УЧЕНИКА И ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 4.

Права ученика у школи остварују се у складу са потврђеним међународним уговором, Законом о основама система образовања и васпитања и посебним законима, а школе је дужна да обезбеди њихово остваривање а нарочито право на:

- 1) квалитетан образовно-васпитни рад који обезбеђује остваривање принципа и циљева из чл. 7. и 8. Законом о основама система образовања и васпитања;
- 2) уважавање личности;
- 3) подршку за свестрани развој личности, за посебно исказане таленте и њихову афирмацију;
- 4) заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања;
- 5) благовремену и потпуну информацију о питањима од значаја за образовање и васпитање;
- 6) информације о његовим правима и обавезама;
- 9) учествовање у раду органа школе, у складу са Законом и посебним законом;
- 8) слободу удруживања у различите групе, клубове и организовање ученичког парламента;
- 9) јавност и образложење оцене и подношење приговора на оцену и испит;
- 10) покретање иницијативе за преиспитивање одговорности учесника у образовно-васпитном процесу уколико права из члана 79. става 2. тач. 1) - 9) Закона нису остварена;
- 11) заштиту и правично поступање школе према ученику;
- 12) друга права у области образовања и васпитања, у складу са законом.

Члан 5.

Ученик, родитељ, односно други законски заступник ученика може да поднесе писмену пријаву директору школе у случају повреде права из става 1. овог члана или

непримереног понашања запослених према ученику у року од осам дана од дана сазнања о повреди права.

Запослени у школи је дужан да одмах по сазнању, а најкасније наредног радног дана поднесе писмену пријаву директору да је учињена повреда права детета и ученика.

Директор је дужан да пријаве из става 2. и 3. овог члана размотри и да, уз консултацију са учеником и родитељем, односно другим законским заступником ученика, као и запосленим одлучи и предузме одговарајуће мере, у року од осам дана од дана пријема пријаве.

Члан 6.

Ученик има обавезу да:

- 1) редовно похађа наставу и извршава школске обавезе;
- 2) поштује школска правила, одлуке директора и органа школе;
- 3) ради на усвајању знања, вештина и ставова прописаних школским програмом, прати сопствени напредак и извештава о томе наставнике и родитеље, односно другог законског заступника;
- 4) не омета извођење наставе и не напушта час без претходног одобрења наставника;
- 5) поштује личност других ученика, наставника и осталих запослених у школи;
- 6) чува имовину школе и чистоћу и естетски изглед школских просторија;
- 7) стара се о очувању животне средине и понаша у складу са правилима еколошке етике.

Члан 6а.

Са учеником који врши повреду правила понашања или се не придржава одлука директора и органа школе, неоправдано изостане са наставе пет часова, односно који својим понашањем угрожава друге у остваривању њихових права, школа је дужна да, уз учешће родитеља, односно другог законског заступника ученика, појача васпитни рад активностима: у оквиру одељењске заједнице, стручним радом одељењског старешине, педагога, психолога, посебних тимова, а када је то неопходно да сарађује са одговарајућим установама социјалне, односно здравствене заштите (на промени понашања ученика) са циљем дефинисања и пружања подршке ученику у вези са променом његовог понашања.

Ученик може да одговара за лакшу повреду обавезе утврђену општим актом школе, за тежу повреду обавезе која је у време извршења била прописана законом и за повреду забране из члана 110. - 112. Закона о основама система образовања и васпитања.

Члан 6б.

Теже повреде обавеза ученика јесу:

- 1) уништење, оштећење, скривање, изношење, преправка или дописивање података у евиденцији коју води школа или друга организација или орган;
- 2) преправка или дописивање података у јавној исправи коју издаје школа или орган, односно исправи коју изда друга организација;
- 3) уништење или крађа имовине школе, привредног друштва, предузетника, ученика или запосленог;
- 4) поседовање, подстрекавање, помагање, давање другом ученику и употреба алкохола, дувана, наркотичког средства или психоактивне супстанце;
- 5) уношење у школу или другу организацију оружја, пиротехничког средства или другог предмета којим може да угрози или повреди друго лице;
- 6) понашање ученика којим угрожава властиту безбедност или безбедност других ученика, наставника и запослених у школи и које доводи до њиховог физичког и психичког повређивања;
- 7) употреба мобилног телефона, електронског уређаја и другог средства у сврхе којима се угрожавају права других или у сврхе преваре у поступку оцењивања;

8) неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада више од 25 часова у току школске године, од чега више од 15 часова након писменог обавештавања родитеља, односно другог законског заступника од стране школе;

9) учестало чињење лакших повреда обавеза у току школске године, под условом да су предузете неопходне мере из члана 6а. овог Правилника ради корекције понашања ученика.

За повреду из става 1. тачка 8) и 9) овог Правилника обавезна је поступност у изрицању мера.

Члан 7.

За теже повреде обавезе ученика и за повреде забране из члана 44. и 45. 110. - 112. Закона о основама система образовања и васпитања школа мора водити васпитно-дисциплински поступак о ком мора бити обавештен родитељ, односно други законски заступник ученика.

У васпитно-дисциплинском поступку ученик, уз присуство родитеља, односно другог законског заступника, као и сви остали учесници и сведоци морају бити саслушани и могу дати писмену изјаву.

Директор у року од 30 дана од дана учињене повреде из става 1. овог члана, закључком покреће васпитно-дисциплински поступак, води га и окончава решењем и о томе одмах, а најкасније наредног радног дана обавештава родитеља, односно другог законског заступника.

Члан 8.

За повреду обавезе, односно забране прописане законом, могу да се изрекну мере, и то:

1) за лакшу повреду обавеза ученика, васпитна мера - опомена, укор одељењског старешине или укор одељењског већа, на основу изјашњавања наставника који остварују наставу у одељењу ученика, у складу са општим актом школе;

2) за тежу повреду обавеза ученика, васпитно-дисциплинска мера - укор директора и укор наставничког већа;

3) за учињену повреду забране из чл. 110 - 112. закона о основама система образовања и васпитања, васпитно-дисциплинска мера:

(1) укор директора или укор наставничког већа

(2) премештај ученика од петог до осмог разреда у другу основну школу на основу одлуке наставничког већа, уз сагласност школе у коју прелази, а уз обавештавање родитеља односно другог законског заступника.

Васпитна мера изриче се ученику за лакшу повреду обавезе из става 1. тачка 1) овог члана, без вођења васпитно-дисциплинског поступка.

Мера из става 1. овог члана може да се изрекне ученику ако је школа претходно предузела појачан васпитни рад у складу са чланом 83. став 1. закона о основама система образовања и васпитања.

Ако школа није претходно предузела неопходне активности из члана 83. став 1. закона, предузеће их пре изрицања мере.

Када предузете активности доведу до позитивне промене понашања ученика, обуставиће се поступак, осим ако је учињеном повредом забране из чл. 110 -112. закона озбиљно угрожен интегритет другог лица.

Мера из става 1. тач. 2) и 3) овог члана изриче се ученику након спроведеног васпитно-дисциплинског поступка и утврђене одговорности.

Васпитна и васпитно-дисциплинска мера изричу се у школској години у којој је учињена повреда обавезе ученика.

Закључна оцена из владања утврђује се на основу понашања ученика у целини, имајући при том у виду и ангажовање ученика у активностима изван наставе, у складу са школским програмом (слободне активности, ученичка задруга, заштита животне средине, заштита од насиља, злостављања и занемаривања, и програми превенције других облика ризичног понашања, културна активност школе), процењивањем његовог понашања и

извршавања обавеза прописаних законом, а нарочито на основу односа према школским обавезама, другим ученицима, запосленима школе и других организација у којима се остварује образовно-васпитни рад и школској имовини, имовини других лица или организација у којима се остварује настава или поједини облици образовно-васпитног рада и заштити и очувању животне средине.

Када малолетан ученик изврши повреду обавезе, односно забране из чл. 110 - 112. закона, школа одмах, а најкасније наредног радног дана обавештава родитеља, односно другог законског заступника и укључује га у одговарајући поступак.

Ученик, његов родитељ, односно други законски заступник има право да поднесе жалбу школском одбору на изречену васпитно-дисциплинску меру за извршену тежу повреду обавезе ученика или за повреду забране из чл. 110 -112. закона, у року од осам дана од дана достављања решења о утврђеној одговорности и изреченој мери.

Школски одбор решава по жалби у року од 15 дана од дана достављања. Жалба одлаже извршење решења директора.

Члан 9.

Родитељ одговара за материјалну штету коју ученик причини школи, намерно или из крајње непажње, у складу са Законом.

3. ОДЕЉЕЊСКА ЗАЈЕДНИЦА И УЧЕНИЧКИ ПАРЛАМЕНТ

Члан 10.

Одељењску заједницу чине ученици и одељењски старешина једног одељења. Овлашћење и начин рада одељењске заједнице ученика ближе се утврђује Статутом школе.

Члан 11.

У последња два разреда основне школе организује се ученички парламент (у даљем тексту: парламент) ради:

1) давања мишљења и предлога стручним органима, школском одбору, савету родитеља и директору о: правилима понашања у школи, мерама безбедности ученика, годишњем плану рада, школском развојном плану, школском програму, начину уређивања школског простора, избору уџбеника, слободним и ваннаставним активностима, учешћу на спортским и другим такмичењима и организацији свих манифестација ученика у школи и ван ње и другим питањима од значаја за њихово образовање;

2) разматрања односа и сарадње ученика и наставника или стручног сарадника и атмосфере у школи;

3) обавештавања ученика о питањима од посебног значаја за њихово школовање и о активностима ученичког парламента;

4) активног учешћа у процесу планирања развоја школе и у самовредновању школе;

5) предлагања чланова стручног актива за развојно планирање и тима за превенцију вршњачког насиља из реда ученика.

Члан 12.

Парламент чине по два представника сваког одељења седмог и осмог разреда.

Чланове парламента бирају ученици одељењске заједнице сваке школске године. Чланови парламента бирају председника.

Парламент бира два представника ученика који учествују у раду школског одбора.

Ученички парламент има пословник о раду.

Програм рада парламента саставни је део годишњег плана рада школе.

4. ЗАБРАНА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ И СТРАНАЧКОГ ОРГАНИЗОВАЊА

Члан 13.

У установи су забрањене дискриминација и дискриминаторско поступање, којим се на непосредан или посредан, отворен или прикривен начин, неоправдано прави разлика или неједнако поступа, односно врши пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лице или групе лица, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица на отворен или прикривен начин, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, статусу мигранта, односно расељеног лица, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, социјалном и културном пореклу, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, сметњи у развоју и инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима, као и по другим основима утврђеним законом којим се прописује забрана дискриминације.

Не сматрају се дискриминацијом посебне мере уведене ради постизања пуне равноправности, заштите и напретка лица, односно групе лица која се налазе у неједнаком положају.

Установа је дужна да предузме све мере прописане овим законом када се посумња или утврди дискриминаторно понашање у установи.

Члан 14.

У школи је забрањено физичко, психичко, социјално, сексуално, дигитално и свако друго насиље, злостављање и занемаривање запосленог, детета, ученика, одраслог, родитеља односно другог законског заступника или трећег лица у школи.

Повреде забране, из става 1. овог члана, које запослени учини према другом запосленом у школи, уређују се законом.

Под насиљем и злостављањем подразумева се сваки облик једанпут учињеног, односно понављаног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности детета, ученика и одраслог.

Занемаривање и немарно поступање представља пропуштање установе или запосленог да обезбеди услове за правилан развој детета, ученика и одраслог.

Школа је дужна да одмах поднесе пријаву надлежном органу ако се код детета, ученика или одраслог приметне знаци насиља, злостављања или занемаривања.

Под физичким насиљем, у смислу овог закона, сматра се: физичко кажњавање детета, ученика или одраслог од стране запосленог, родитеља односно другог законског заступника или трећег лица у установи; свако понашање које може да доведе до стварног или потенцијалног телесног повређивања детета, ученика, одраслог или запосленог; насилно понашање запосленог према детету, ученику или одраслом, као и ученика и одраслог према другом ученику, одраслом или запосленом.

Под психичким насиљем, у смислу овог закона, сматра се понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства.

Под социјалним насиљем, у смислу овог закона, сматра се искључивање детета, ученика и одраслог из групе вршњака и различитих облика активности установе.

Под сексуалним насиљем и злостављањем, у смислу овог закона, сматра се понашање којим се дете и ученик сексуално узнемирава, наводи или приморава на учешће у сексуалним активностима које не жели, не схвата или за које није развојно дорастао или се користи за проституцију, порнографију и друге облике сексуалне експлоатације.

Под дигиталним насиљем и злостављањем, у смислу овог закона, сматра се злоупотреба информационо комуникационих технологија која може да има за последицу повреду друге личности и угрожавање достојанства и остварује се слањем порука електронском поштом, смс-ом, ммс-ом, путем веб-сајта (web сите), четовањем, укључивањем у форуме, социјалне мреже и другим облицима дигиталне комуникације.

Школа је дужна да надлежном органу пријави сваки облик насиља, злостављања и занемаривања у установи почињен од стране родитеља, односно другог законског заступника или трећег лица у школи.

Забрањено је свако понашање запосленог према детету, ученику и одраслом; детета, ученика и одраслог према запосленом; родитеља, односно другог законског заступника или трећег лица према запосленом; запосленог према родитељу, односно другом законском заступнику; детета, ученика и одраслог према другом детету, ученику или одраслом, којим се вређа углед, част или достојанство.

Директор школе дужан је да у року од три дана од дана сазнања за повреду забране из претходног става предузме одговарајуће активности и мере у оквиру надлежности школе.

У школи је забрањено страначко организовање и деловање и коришћење простора установе у те сврхе.

4а. ПРАВИЛА ПОНАШАЊА УЧЕНИКА, РОДИТЕЉА И НАСТАВНИКА

Члан 14а.

Правила понашања у ОШ „Васа Пелагић“ Лесковац су следећа:

1. Излазак са часа може одобрити наставник само у оправданим случајевима
2. За време малог одмора ученици остају у учионици и не напуштају школу
3. За време часа не сме се конзумирати храна и пиће (грицкалице и сокови)
4. Ученици осмог разреда су обавезни да дежурају према унапред утврђеном распореду, који се може изменити само из оправданих разлога уз сагласност председника актива наставника осмог разреда
5. Дежурни наставници су одговорни за одржавање реда за време малог и великог одмора
6. Родитељи ученика од првог до четвртог разреда децу доводе до школе, а не до учионице, а по завршетку наставе децу чекају испред школе
7. Разредне старешине и предметни наставници су дужни да направе распоред пријема родитеља ученика којима предају, на основу којих ће се урадити план за „Дан отворених врата“ од стране педагошко-психолошке службе и исти ће бити истакнут на улазним вратима школе и сајту школе
8. Родитељи су дужни да поштују утврђени распоред и разговор са наставником ће се обављати у наставничкој канцеларији
9. Није дозвољено да се за време трајања школског часа прекида настава од стране родитеља
10. Појачано дежурство на улазним вратима школе уз обавезно легитимисање од стране помоћних радника школе и дежурних ученика.
11. Помоћни радници су у обавези да дежурају на улазним вратима школе према распореду који ће утврдити директор школе.
- 12.

Члан 14б.

У циљу побољшања дисциплине ученика ради лакшег праћења понашања ученика уводи се дисциплинска свеска одељења.

Дисциплинска свеска се води за свако одељење посебно.

У дисциплинској свесци предметни наставници евидентирају примедбе или похвале на рачун понашања ученика за време часа или време малог одмора.

Одељењски старешина је дужан да редовно прати уписе у дисциплинску свеску и да, у случају повреде правила понашања, благовремено обавести педагошко-психолошку службу, која ће у сарадњи са Тимом за заштиту ученика од насиља, злостављања и занемаривања и директором школе, предузети потребне мере у складу са законом и општим актима школе.

5. ЗАШТИТА ПРАВА УЧЕНИКА И РОДИТЕЉА

Члан 15.

Ученик, његов родитељ, односно други законски заступник који сматра да су повређена његова права утврђена овим правилником, статутом и законом, доношењем или недоношењем одлуке након подношења пријаве, приговора или жалбе, ако је повређена забрана из чл. 110-113. Закона, ако је повређено право ученика, има право да поднесе пријаву Министарству у року од осам дана од дана сазнања за повреду својих права, по поступку прописаном Законом.

Члан 16.

Брисан.

6. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 17.

За све што није регулисано овим Правилима примењиваће се Закон и Статут школе.

Члан 18.

Ова Правила ступају на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли школе.

Члан 19.

Ступањем на снагу ових Правила престају да важе Правила о понашању ученика, запослених и родитеља ученика бр. 314 од 20.09.2000. године.

Председник Школског одбора
Светозар Митић с.р.